

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

PREDSTAVITEV NOVEGA NACIONALNEGA PRAVILNIKA IN UREDBE ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE

mag. Maja Žibert
Sektor za trajnostno kmetijstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Ljubljana, 13. september 2022

VSEBINA

1. ANALIZA STANJA

2. EU UREDBA

3. NACIONALNA UREDBA in PRAVILNIK

1. ANALIZA STANJA

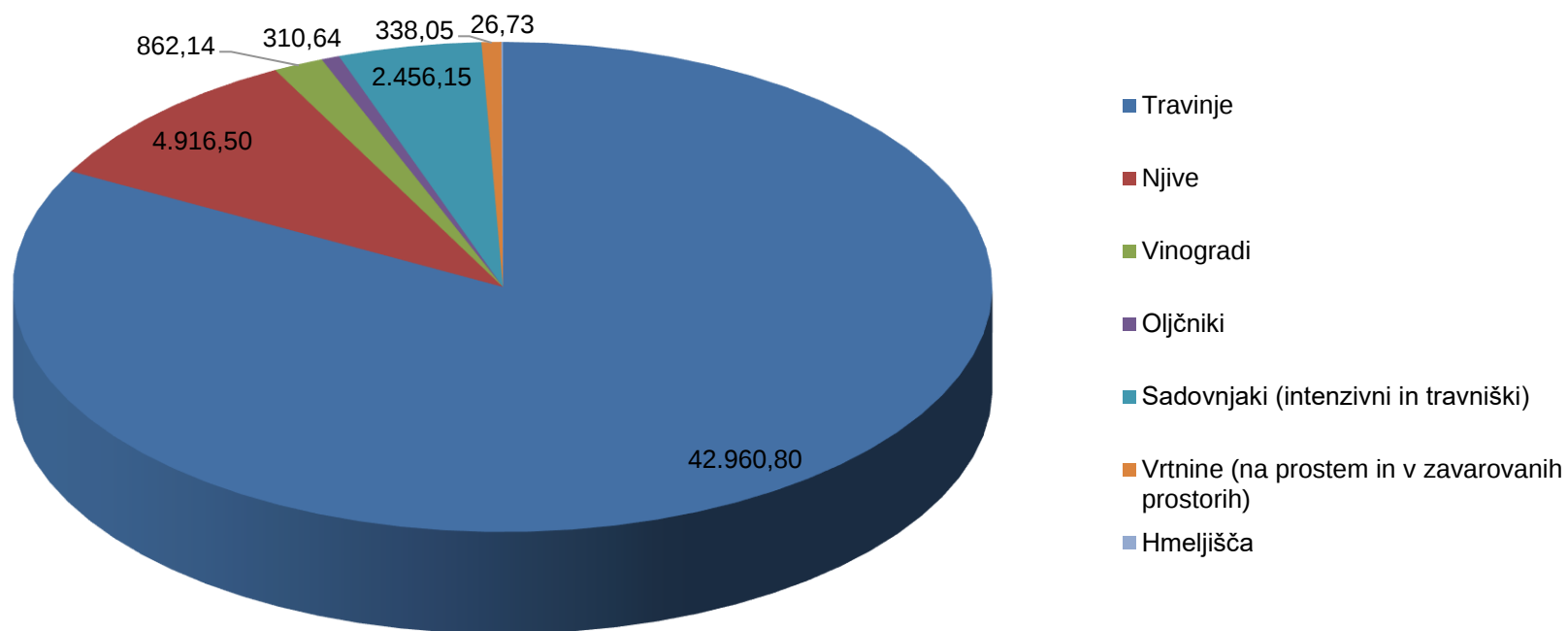

Analiza stanja

- V letu **2021** je bilo vključenih 3.724 KMG (**5,5%** vseh KMG v RS), ki so obdelovala 51.871,01 ha KZU (**11 %** vseh KZU v RS).
- Med površinami najbolj prevladuje travinje, njive, sadovnjaki (intenzivni in ekstenzivni), vinogradi, nato pa zelenjava, oljčniki – **eko meso in mleko**
- V živinoreji po številu živali prevladuje perutnina, sledi drobnica, govedo.

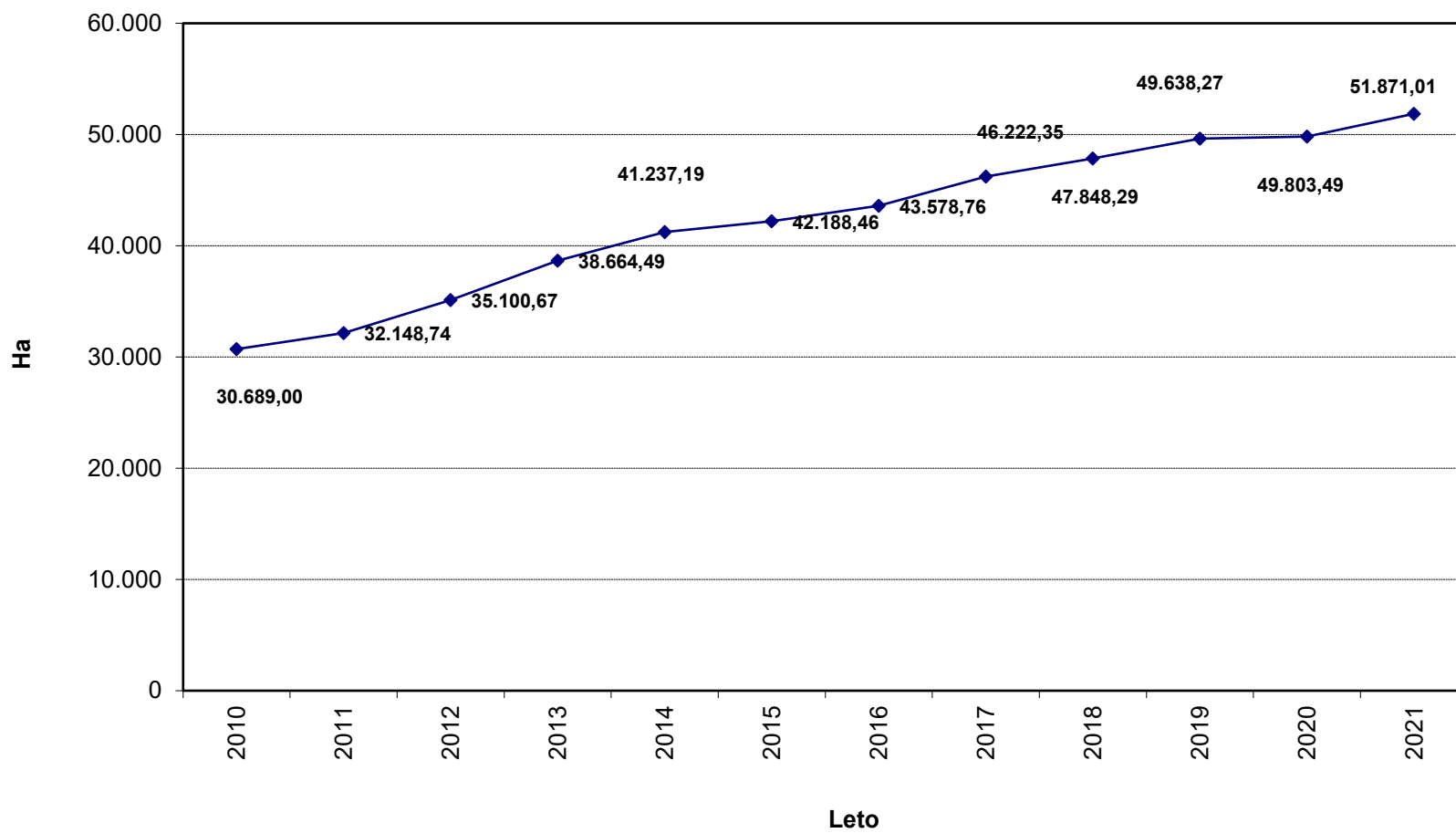

Površine v eko kmetovanju v letu 2021 v ha

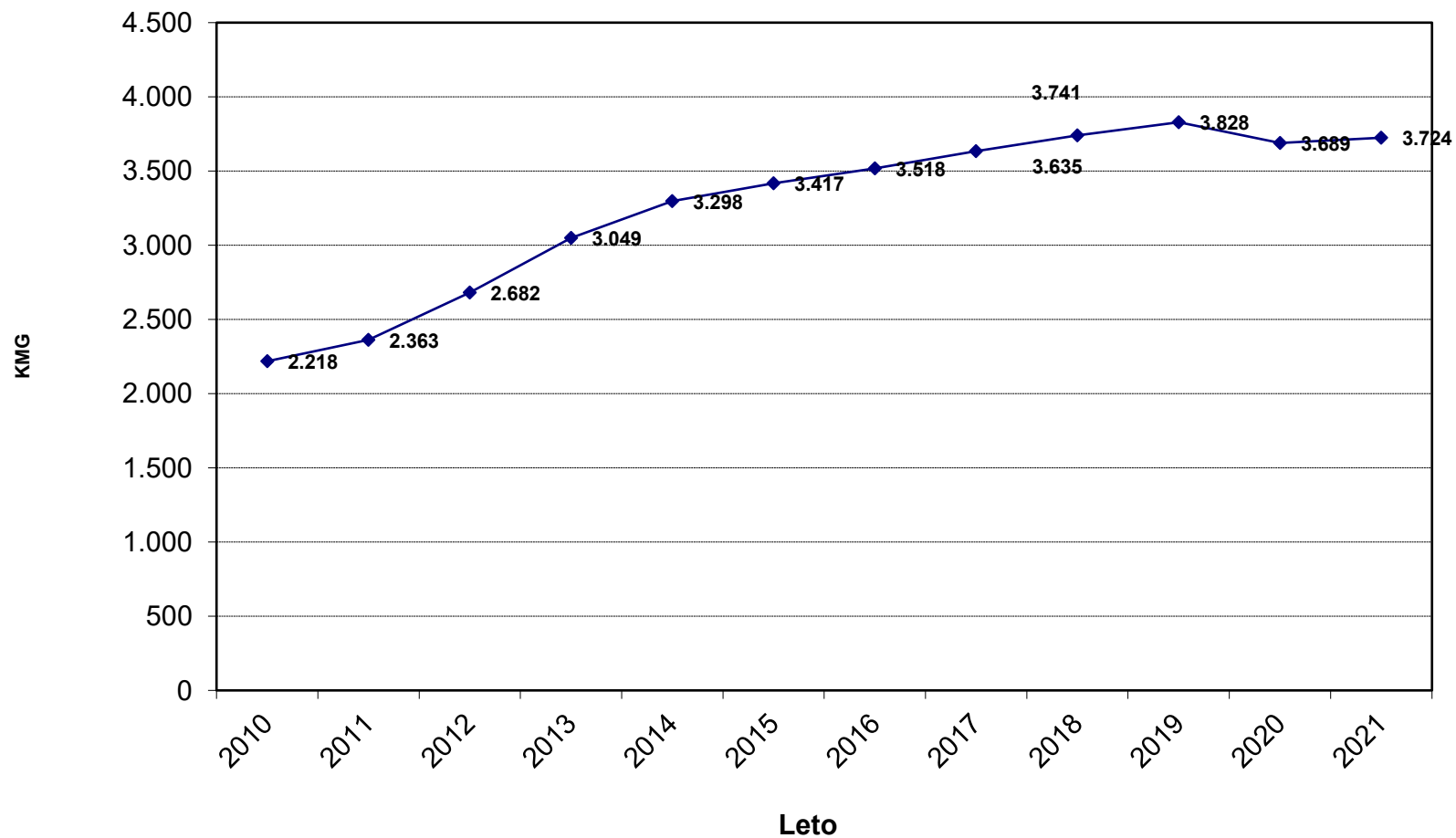

Površine v kontroli eko pridelave (v ha)

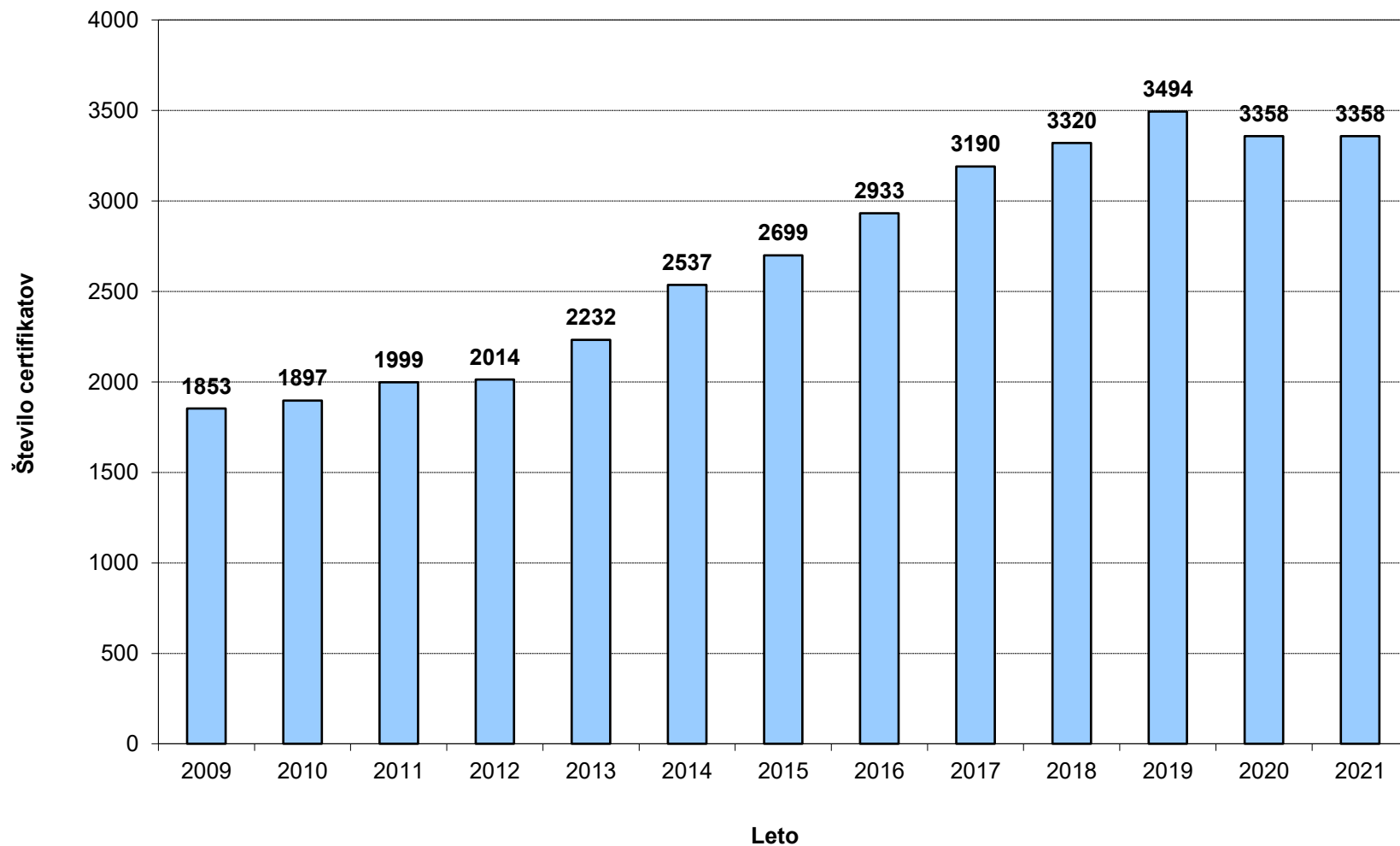

Število KMG v kontroli eko pridelave

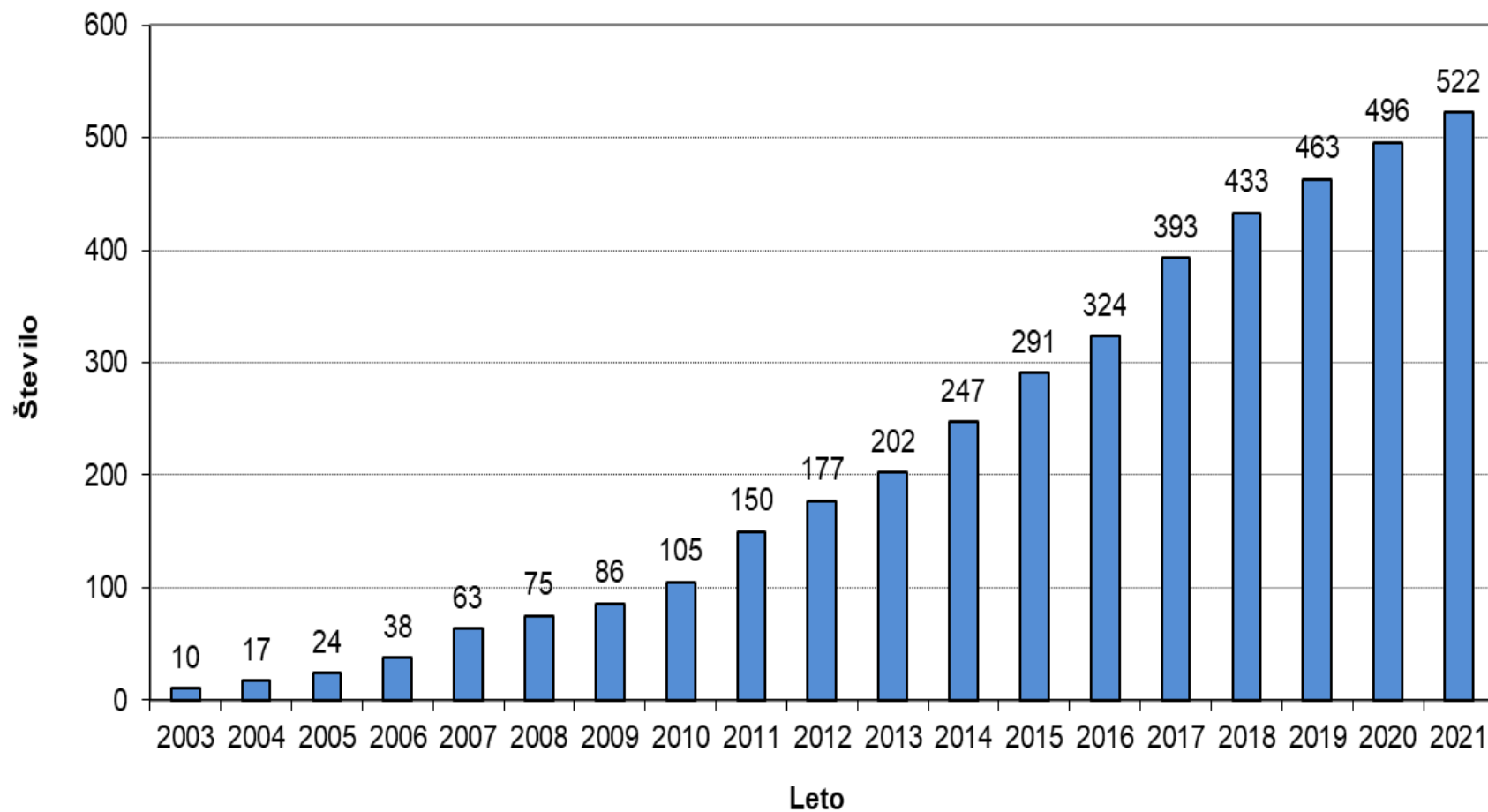

Število izdanih certifikatov

Število predelovalnih obratov (2003-2021)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

3. EU UREDBA ZA EKOLOŠKO KMETOVANJE ŠT. 2018/848

EU zakonodaja

- Uredba (EU) **2018/848** Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 – **veljavna od 1. 1. 2022** (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:32018R0848>)
- Sprejetih že **10** izvedbenih aktov in **19** delegiranih aktov
- V pripravi še nove uredbe : morska sol, ličinke za prehrano ljudi, hrana za hišne živali
- Uredba OCR – **2017/625**

Področje uporabe

- živi ali nepredelani kmetijski proizvodi, vključno s semeni in drugim rastlinskim razmnoževalnim materialom
- predelani kmetijski proizvodi
- krma
- drugi oziroma novi proizvodi
- obrati javne prehrane še naprej niso del uredbe
- DČ lahko še naprej uporabljajo nacionalna pravila za področja, ki niso del uredbe

Novi proizvodi v ekološkem kmetovanju

- kvas, ki se uporablja kot hrana ali krma
- čaj maté, sladka koruza, listi vinske trte, palmovi srčki, hmeljevi poganjki ter drugi podobni užitni deli rastlin in iz njih pridelani proizvodi
- **morska sol** in druge soli, namenjene za hrano in krmo
- zapredki sviloprejk, primerni za odvijanje
- naravne gume in smole
- **čebelji vosek**
- **eterična olja**
- plutovinasti zamaški iz naravne plute
- bombaž, nemikan ali nečesan
- **volna**, nemikana ali nečesana,
- surove kože in neobdelane kože
- **tradicionalni zeliščni pripravki**

Glavne novosti

- Pravila pridelave in predelave
- Nadzorni sistem
- Označevanje
- Možnost skupinskega certificiranja
- Certifikat

Pravila pridelave in predelave

- bolj podrobne definicije za vsa področja, kar pomeni enotna pravila na EU ravni
- rastlinski genski material: ekološki heterogen material in ekološke sorte
- podrobna pravila pridelave za rastline, živinorejo, alge in živali iz akvakulture, predelano hrano, krmo, vino, kvas
- živinoreja: nova so pravila za rejo divjadi, kuncev in ličink

Sistem nadzora

- Uredba EU **2017/625**
- nadzor pred dajanjem proizvodov na trg – certificiranje
 - pristojnost prenešana na organizacije za kontrolo in certificiranje
 - njihovo delo nadzira Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin **1x letno**
- nadzor nad uvozom ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil

Finančna uprava RS – **TRACES**

Priglasitev in prijava v nadzor

- Pred prvo prijavo v kontrolo mora izvajalec svojo dejavnost **priglasiti** URSVHVVR
- Nato se **prijavi** v kontrolo in certificiranje pri organizaciji za kontrolo in certificiranje

Pogostost nadzora

- vsak, ki se ukvarja z ekološkimi proizvodi se mora vključiti v nadzor pri eni od 4 organizacij za kontrolo in certificiranje
- organizacija za kontrolo in certificiranje mora vsakemu izvajalcu izdati certifikat
- praviloma **vsaj 1x letno**
- v primeru, ko ni nobenega neskladja ali, če je verjetnost za neskladja nizka, obdobje med dvema nadzoroma **ne sme presegati 24 mesecev**
- nadzor ni potreben pri izvajalcih, ki prodajajo predpakirane ekološke proizvode neposredno končnemu potrošniku - **isto kot sedaj**

Metode in tehnike uradnega nadzora

Metode in tehnike uradnega nadzora vključujejo zlasti:

(a) pregled nadzora, ki so ga vzpostavili izvajalci dejavnosti in doseženih rezultatov

(b) inšpekcijski pregled:

- opreme, prevoznih sredstev, prostorov in drugih lokacij pod nadzorom izvajalcev dejavnosti ter njihove okolice
- živali in blaga, vključno s polizdelki, surovin, sestavin, pomožnih sredstev v predelavi in drugih proizvodov, ki se uporabljajo za pripravo in proizvodnjo blaga ali krmljenje ali zdravljenje živali
- proizvodov in postopkov za čiščenje in vzdrževanje
- sledljivosti, označevanje, predstavitve, oglaševanja in zadevne embalaže, vključno z materiali, namenjenimi za stik z živili

(c) pregled higienskih razmer v prostorih izvajalcev dejavnosti

(d) oceno postopkov dobre proizvodne prakse, dobre higienske prakse, dobre kmetijske prakse ter postopkov, ki temeljijo na načelih analize tveganj in kritičnih kontrolnih točk (HACCP)

(e) dokumentacijski pregled, evidence o sledljivosti in druge evidence, ki so lahko pomembni za oceno skladnosti, vključno z dokumenti, priloženimi živilom, krmi in vsaki snovi ali materialu, ki vstopa v obrat ali ga zapušča

(f) pogovore z izvajalci dejavnosti in njihovim osebjem

(g) preverjanje meritev, ki jih opravi izvajalec dejavnosti, in drugih rezultatov preskušanj

(h) vzorčenje, analize, diagnosticiranje in preskušanje;

(i) presoje izvajalcev dejavnosti

(j) vsako drugo dejavnost, ki je potrebna za odkrivanje primerov neskladnosti

Obveznosti izvajalcev dejavnosti

Če je to potrebno za izvajanje uradnega nadzora ali drugih uradnih dejavnosti, izvajalci dejavnosti na zahtevo pristojnih organov omogočijo osebju pristojnih organov dostop do:

- (a) opreme, prevoznih sredstev, prostorov in drugih lokacij pod njihovim nadzorom ter njihove okolice
- (b) svojih računalniško podprtih informacijskih sistemov
- (c) živali in blaga pod njihovim nadzorom
- (d) svojih dokumentov in vseh drugih ustreznih informacij

Evidence izvajalcev dejavnosti

Hraniti je potrebno vse potrebne dokumente, vključno z evidencami zalog in finančnimi evidencami, za izvajanje naslednjih pregledov:

- previdnostnih ukrepov (preprečevanje kontaminacije in mešanja z neekološkimi sestavinami)
- sledljivosti
- masnih bilanc

Sledljivost

- evidenca zalog in finančna evidenca
- dobavitelji
- prejemniki
- certifikat dobavitelja
- identifikacija partije

Masne bilance

- **evidenca** zalog in finančna evidenca
- vrsta in količina **dobavljenih** proizvodov
- vrsta in količina proizvodov **v skladišču**
- vrsta in količina proizvodov, ki so **zapustili** enoto izvajalca (do prejemnika ali v druge skladiščne prostore)
- **izgube, povečanja ali zmanjšanja** količin na vseh stopnjah pridelave, priprave in distribucije
- eko proizvodi in proizvodi iz preusmeritve, ki se prodajo kot **neekološki**

Previdnostni ukrepi

- izvajanje previdnostnih ukrepov za preprečevanje prisotnosti nedovoljenih proizvodov in snovi:
 - izvajanje ukrepov, ki so sorazmerni in ustrezni za odkrivanje tveganj kontaminacije
 - izvajanje ukrepov za preprečevanje tveganj kontaminacije
 - redno pregledovanje in prilagajanje teh ukrepov
- v primeru **suma** na neskladje mora izvajalec identificirati in ločiti tak proizvod, preučiti ali je sum mogoče utemeljiti ter takega proizvoda ne sme dajati v promet

Sum na kršitev

V primeru suma na kršitev izvajalec

- **identificira** in loči zadevne proizvode
- **preuči** ali je sum mogoče utemeljiti
- zadevnega proizvoda **ne daje v promet** kot ekološkega proizvoda ali proizvoda iz preusmeritve ter ga ne uporablja v ekološki pridelavi, razen če je sum mogoče ovreči
- kadar je sum utemeljen ali ga ni mogoče ovreči o tem **obvesti** organizacijo za kontrolo in certificiranje in dobavitelja
- dosledno **sodeluje** pri preverjanju in odkrivanju razlogov za prisotnost neodobrenih proizvodov ali snovi s organizacijo za kontrolo in certificiranje in URSVHVVR

Označevanje ekoloških živil

- praviloma se ekološka živila označujejo z označbo **ekološki**, dovoljeni so tudi izrazi **eko**, **bio**, **biološki**
- **obvezna uporaba EU logotipa** na vseh predpakiranih živilih + **šifra organizacije** za kontrolo in certificiranje, izjema za uvožena ekološka živila
- **poreklo** za surovine kmetijskega izvora:
 - “Kmetijstvo Slovenija”
 - “Kmetijstvo EU”
 - “Kmetijstvo izven EU”
 - “Kmetijstvo EU/izven EU”

EU logotip

- tri skupine proizvodov:
 - Kategorija nad 95% ekoloških sestavin kmetijskega izvora
 - Kategorija pod 95% ekoloških sestavin kmetijskega izvora
 - Kategorija, kjer je glavna sestavina proizvod iz lova ali ribolova
- logotip:
 - obvezen pri vseh predpakiranih proizvodih
 - neobvezen pri uvoženi proizvodih

Skupinsko certificiranje

- primerno za majhne kmetije, da se znižajo stroški certifikacije
- priložnost za boljši nastop na trgu
- je sestavljena le iz članov, ki so kmetje
- letni promet vsakega člana iz ekološke pridelave ne presega 25 000 EUR ali standardni obseg ekološke pridelave ne presega 15 000 EUR na leto, ali
- KMG ima lahko največ
 - 5 hektarjev ali
 - 0,5 hektarja v primeru rastlinjakov ali
 - 15 hektarjev, izključno v primeru trajnega travinja

Pogoji za skupino izvajalcev

- ima sedež v državi članici
- je pravna oseba
- je sestavljena le iz članov, katerih dejavnosti pridelave se izvajajo geografsko blizu druga drugi
- ima vzpostavljen skupni sistem trženja za proizvode, ki jih prideluje skupina, in
- ima vzpostavljen sistem za notranji nadzor

Certifikat

- nova oblika certifikata
- bolj podrobna navedba kategorij proizvodov
- večja preglednost
- prilagoditev certifikata za skupinsko certificiranje
- **slovenski** certifikati objavljeni na spletni strani MKGP – **spletni iskalnik** po eko certifikatih
(<https://webapl.mkgp.gov.si/bioWeb/isci.php>)
- Od 1. 7. 2023 **EU iskalnik** po certifikatih (EU + tretje države) – TRACES

VZOREC CERTIFIKATA

**CERTIFIKAT V SKLADU S ČLENOM 35(1) UREDBE (EU) 2018/848 O EKOLOŠKI PRIDELAVI IN
OZNAČEVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODOV**

Del I: Obvezni elementi

1. Številka dokumenta:	2. (izberite, kot je ustrezno) • Izvajalec dejavnosti • Skupina izvajalcev dejavnosti – glej točko 9
3. Ime in naslov izvajalca dejavnosti ali skupine izvajalcev dejavnosti:	4. Ime in naslov pristojnega organa ali po potrebi nadzornega organa ali izvajalca nadzora nad izvajalcem dejavnosti ali skupino izvajalcev dejavnosti ter šifra v primeru nadzornega organa ali izvajalca nadzora:
5. Dejavnost/-i izvajalca dejavnosti ali skupine izvajalcev dejavnosti (izberite, kot je ustrezno):	
• pridelava	
• priprava	
• distribucija / dajanje v promet	
• skladiščenje	
• uvoz	
• izvoz	

6. Kategorija/-e proizvodov iz člena 35(7) Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter metode pridelave (izberite, kot je ustrezno):

(a) nepredelane rastline in rastlinski proizvodi, vključno s semeni in drugim rastlinskim razmnoževalnim materialom

Metoda pridelave:

- ☐ ekološka pridelava, razen v obdobju preusmeritve
 - ☐ pridelava v obdobju preusmeritve
 - ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo
-

(b) živina in nepredelani proizvodi iz živine

Metoda pridelave:

- ☐ ekološka pridelava, razen v obdobju preusmeritve
 - ☐ pridelava v obdobju preusmeritve
 - ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo
-

(c) alge in nepredelani proizvodi iz akvakulture

Metoda pridelave:

- ☐ ekološka pridelava, razen v obdobju preusmeritve
 - ☐ pridelava v obdobju preusmeritve
 - ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo
-

(d) predelani kmetijski proizvodi, vključno s proizvodi iz akvakulture, namenjeni za hrano

Metoda pridelave:

- ☐ pridelava ekoloških proizvodov
 - ☐ pridelava proizvodov iz preusmeritve
 - ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo
-

(e) krma

Metoda pridelave:

- ☐ pridelava ekoloških proizvodov
- ☐ pridelava proizvodov iz preusmeritve
- ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo

(f) vino

Metoda pridelave:

- ☐ pridelava ekoloških proizvodov
- ☐ pridelava proizvodov iz preusmeritve
- ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo

(g) ostali proizvodi iz Priloge I k Uredbi (EU) 2018/848 ali proizvodi, ki ne spadajo v prej navedene kategorije

Metoda pridelave:

- ☐ pridelava ekoloških proizvodov
- ☐ pridelava proizvodov iz preusmeritve
- ☐ ekološka pridelava z neekološko pridelavo

Ta dokument je bil izdan v skladu z Uredbo (EU) 2018/848 kot potrdilo, da izvajalec dejavnosti ali skupina izvajalcev dejavnosti (izberite, kot je ustrezno) izpolnjuje zahteve iz navedene uredbe.

7. Datum, kraj:

Ime in podpis v imenu pristojnega organa izdajatelja ali po potrebi nadzornega organa ali izvajalca nadzora:

8. Certifikat je veljaven od ...[vstaviti datum]
do...[vstaviti datum].

9. Seznam članov skupine izvajalcev dejavnosti, kakor je opredeljena v členu 36 Uredbe (EU) 2018/848

Ime člana	Naslov ali druga oblika identifikacije člana

Del II: Posebni neobvezni elementi

Izpolnite z enim ali več elementov, če tako odloči pristojni organ ali po potrebi nadzorni organ ali izvajalec nadzora, ki izda certifikat izvajalcu dejavnosti ali skupini izvajalcev dejavnosti v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2018/848.

1. Seznam proizvodov

Ime proizvoda in/ali oznaka kombinirane nomenklature (KN) iz Uredbe Sveta (EGS) št. 2658/87 ⁽²⁾ za proizvode s področja uporabe Uredbe (EU) 2018/848	☐ ekološki ☐ iz preusmeritve

2. Količina proizvodov

Ime proizvoda in/ali oznaka KN iz Uredbe (EGS) št. 2658/87 za proizvode s področja uporabe Uredbe (EU) 2018/848	☐ ekološki ☐ iz preusmeritve	Količina, ocenjena v kilogramih, litrih ali po potrebi po številu enot

3. Informacije o zemljišču

Ime proizvoda	☐ ekološki ☐ iz preusmeritve ☐ neekološki	Površina v hektarih

4. Seznam prostorov ali enot, v katerih dejavnost izvaja izvajalec dejavnosti ali skupina izvajalcev dejavnosti

Naslov ali geolokacija	Opis dejavnosti iz točke 5 dela I

5. Informacije o dejavnosti oziroma dejavnostih, ki jih izvaja izvajalec dejavnosti ali skupina izvajalcev dejavnosti, in o tem, ali se dejavnost oziroma dejavnosti izvajajo za svoj namen ali kot podizvajalec, ki izvaja dejavnost oziroma dejavnosti za drugega izvajalca dejavnosti, medtem ko podizvajalec ostaja odgovoren za dejavnost oziroma dejavnosti, ki se izvajajo

Opis dejavnosti iz točke 5 dela I	☐ Izvajanje dejavnosti za svoj namen ☐ Izvajanje dejavnosti kot podizvajalec za drugega izvajalca dejavnosti, medtem ko podizvajalec ostaja odgovoren za dejavnost oziroma dejavnosti, ki se izvajajo

6. Informacije o dejavnosti oziroma dejavnostih, ki jih izvaja podizvajalska tretja oseba v skladu s členom 34(3) Uredbe (EU) 2018/848

Opis dejavnosti iz točke 5 dela I	☐ Odgovoren ostaja izvajalec dejavnosti ali skupina izvajalcev dejavnosti ☐ Odgovorna je podizvajalska tretja oseba

7. Seznam podizvajalcev, ki izvajajo dejavnost ali dejavnosti za izvajalca dejavnosti ali skupino izvajalcev dejavnosti v skladu s členom 34(3) Uredbe (EU) 2018/848, za katere izvajalec dejavnosti ali skupina izvajalcev dejavnosti ostaja odgovorna za ekološko pridelavo in za katere navedene odgovornosti ni prenesla na podizvajalca

Ime in naslov	Opis dejavnosti iz točke 5 dela I

8. Informacije o akreditaciji izvajalca nadzora v skladu s členom 40(3) Uredbe (EU) 2018/848:

- (a) ime akreditacijskega organa;
- (b) povezava do potrdila o akreditaciji.

9. Druge informacije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

4. NACIONALNA UREDBA in PRAVILNIK

Nacionalna zakonodaja

- Uredba o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov in živil (Uradni list, št. 105/22) – začetek veljavnosti 18. 8. 2022
- Pravilnik o evidencah s področja ekološke pridelave in predelave kmetijskih pridelkov in živi (Uradni list, št. 105/22) – začetek veljavnosti 18. 8. 2022

Izjeme od pravil – 4. člen uredbe

- vse izjeme odobrava MKGP, izjema seme in semenski material
- vloge na spletni strani MKGP
- odstranitev rogov: dovoljenje za vsako žival
- skrajšanje obdobje preusmeritve: U2020/464
- nakup krme: strožji postopek
- nakup živali: vsako neekološko žival mora odobriti MKGP
- konvencionalne sestavine

Najpogostejše napake

- vloga ni podpisana
- vloga ni jasna
- niso vpisani vsi podatki
- napačno vneseni podatki
- niso priložena vsa dokazila
- razlogi za nakup

Certifikat

- Samo kategorije proizvodov
- Poenoteno med vsemi kontrolnimi organizacijami (KO)
- od 1.7.2023 na voljo EU brskalnik po eko certifikatih

Ostanki nedovoljenih snovi

- upošteva se upošteva meja kvantifikacije analitske metode z upoštevanjem merilne negotovosti

Prijava v sistem nadzora

- obvezna prigrasitev na URSVHVVR pred prijavo v kontrolo pri KO – velja za novo vključene
- brez prigrasitve ni možen vstop v kontrolo
- Vsak izvajalec v kontroli samo pri eni KO – prehodno obdobje

Sistem oz. katalog sankcij

- manjše neskladje
- večje neskladje
- kritično neskladje

Evidence MKGP

- Evidenca pridelovalcev in predelovalcev ekoloških kmetijskih pridelkov ali živil
 - ✓ vodijo KO
 - ✓ upravlja MKGP

Evidence MKGP

- Evidenca ekološkega rastlinskega razmnoževalnega materiala in rastlinskega materiala iz preusmeritve, ekološko vzrejenih živali in ekološko gojenih nedoraslih organizmov iz akvakulture

- ✓ vodi MKGP
- ✓ sprotno osveževanje
- ✓ vloga se vloži na MKGP
- ✓ podatki o ekološkem semenskem materialu
- ✓ podatki semenskem materialu iz preusmeritve – **ново**
- ✓ podatki o ponudnikih ekoloških govedi, prašičev, perutnine, drobnice in živali z rogovjem

Uporabne povezave

- Pogosta vprašanja in odgovori:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organics-glance_en

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/organic-rules-faqs_en_1.pdf

- Navodila za izpolnjevanje certifikata:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/competent-authorities-how-model-certificate-for-organic-production_sl.pdf

Kmetijstvo Slovenija

Ekološko + lokalno **IDEALNO!**

Izberite lokalno hrano z EKO certifikatom!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

HVALA ZA POZORNOST!

gp.mkgp@gov.si

